

Læreplan i musikk fordypning

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 24. mars 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2021

Om faget

Fagenes relevans og sentrale verdier

Musikk fordypning handler om å fordype seg i skapende prosesser ved å utvikle en kunstnerisk stemme, og ved å arbeide med ulike teknikker for arrangering og komponering og varierte tilnærminger til improvisasjon. Faget skal stimulere elevenes utforskertrang i møte med musikalsk materiale fra ulike tradisjoner, inkludert fra den norske og den samiske folkemusikken. Videre skal faget gi elevene erfaring med å arrangere og komponere et variert repertoar og å legge dette til rette for ulike besetninger, og ruste elevene til å delta i aktiviteter og oppsetninger i det lokale musikklivet. Aktiviteter i faget legger til rette for å utvikle fleksibilitet, evne til samarbeid og til å ta initiativ i skapende prosesser, og bidrar til å forberede elevene til videre studier og til deltakelse i arbeidslivet.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Musikk fordypning skal legge til rette for refleksjon, opplevelse av eierskap til musikk, mot til å eksperimentere og evne til å stole på egne ideer og løsninger. Faget gir elevene mulighet til å utvikle skaperglede, engasjement og utforskertrang, alene og sammen med andre. Når elevene arbeider sammen mot felles kunstneriske resultater, bidrar faget til å utvikle evne til forhandling, samhandling og toleranse for ulikhet og mangfold.

Kjerneelementer

Musikkens elementer

Kjerneelementet musikkens elementer handler om praktisk og teoretisk arbeid med musikalsk materiale, musikalske strukturer og virkemidler i ulike musikkformer. Det handler også om å forstå musikkens grunnelementer, å utvikle gehør og å bruke notasjon og musikkteori på en utforskende og reflekterende måte. Videre omfatter kjerneelementet hvordan lyd kan organiseres i ulike musikalske forløp og for ulike besetninger. Et håndverksmessig grunnlag knyttet til musikkens elementer bidrar til at elevene kan ta selvstendige valg i skapende arbeid.

Skapende aktivitet

Kjerneelementet skapende aktivitet handler om å tilegne seg ulike teknikker og verktøy for å komponere og arrangere i ulike stilarter og for ulike besetninger. Det handler også om improvisasjon for å utforske musikalsk materiale og prinsipper for organisering av lyd i musikalske forløp. Dette kjerneelementet integrerer gehør, musikkteoretisk kunnskap, praktiske skapende ferdigheter og musisering på fordypnings- og bruksinstrumenter i

kreative prosesser. Videre handler skapende aktivitet om å reflektere over bruk av ulike musikalske virkemidler i egne kreative musikalske uttrykk.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I musikk fordypning handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å utvikle identitet og selvbestemmelse gjennom kreative prosesser. Fagets vektlegging av skapende aktivitet gir elevene mulighet til å utvikle selvtillit og mot til å eksperimentere og å stå for egne ideer. Slik legger faget til rette for at elevenes ulike musikalske identiteter anerkjennes, og gir mulighet til å reflektere over hvordan egen skapende virksomhet kan bidra til økt livskvalitet for seg selv og andre. Arbeid med folkehelse og livsmestring i faget legger til rette for skaperglede, engasjement og utforskertrang. Gjennom å skape musikk alene og sammen med andre kan elevene få mulighet til å utforske hvordan musikk kan uttrykke og bearbeide følelser.

Demokrati og medborgerskap

I musikk fordypning handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om at elevene arbeider sammen mot felles mål i kollektive skapende prosesser, der de må øve seg i å gi og ta plass. Arbeid med demokrati og medborgerskap i faget gir rom for individuelle uttrykksmåter, stemmer og erfaringer, og det legger til rette for å utvikle respekt for mangfold og ulike meninger. Musikk fordypning stimulerer til å utfordre stereotypiske holdninger og rolleforventninger, og utvikle forståelse for demokratiske prosesser, samspill og samskaping.

Bærekraftig utvikling

I musikk fordypning handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å stimulere til kritisk tenkning rundt bærekraftig utvikling på musikkfeltet. Temaet innebærer å tilegne seg kunnskap om både positive og negative miljø- og klimamessige, økonomiske og sosiale konsekvenser ved bruk av musikkteknologi i skapende arbeid. Det omfatter å reflektere over hvordan digitale ressurser kan bidra til å styrke en bærekraftig utvikling og skape nye former for fellesskap. Det handler også om å tenke kritisk om forbruk og gjenbruk av elektronisk utstyr og ressurskrevende teknologi i skapende arbeid.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i musikk fordypning innebærer å beskrive, formidle og drøfte kunstneriske intensjoner til andre i egenarrangert og -komponert

musikk, ved bruk av relevant fagspråk. Det handler også om å bruke gehør og stemme for å gjengi et musikalsk forløp og i utprøving av egen musikk.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i musikk fordypning innebærer å gjengi musikalske elementer og virkemidler ved hjelp av notasjon. Det innebærer også å bruke notasjon for å lagre og formidle musikalske ideer og egenarrangert og -komponert musikk.

Å kunne lese

Å kunne lese i musikk fordypning innebærer å tilegne seg musikk ved hjelp av notasjon og å utvikle lyttestrategier for å oppfatte og gjenkjenne musikalske elementer og virkemidler i klingende musikk.

Å kunne regne

Å kunne regne i musikk fordypning innebærer å oppfatte, forstå og bruke form, rytmiske mønstre og tonale strukturer i kreativt arbeid.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i musikk fordypning innebærer å bruke digitale ressurser i skapende arbeid og å gjøre opptak av musikk. Videre handler digitale ferdigheter om å utvikle digital dømmekraft.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering musikk fordypning 1

Kompetansemål etter musikk fordypning 1

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjenkjenne og sette ord på musikkens elementer i varierte eksempler fra klingende og noterte kilder ved hjelp av musikkteoretisk kunnskap og gehør
- drøfte og vurdere musikalske virkemidler i ulike musikkseksempler, og reflektere over hvordan bruk av virkemidler henger sammen med følelser, opplevelse og musikalsk funksjon
- utforske musikalske elementer gjennom varierte tilnærminger til improvisasjon på fordypnings- og bruksinstrumenter, alene og sammen med andre
- lese notert musikk og notere musikalske elementer ved bruk av gehør

- arrangere og komponere musikk for eget fordypningsinstrument og ulike besetninger ved å bruke grunnleggende arrangeringsteknikker og ulike former for notasjon
- presentere og dokumentere egne arrangementer og komposisjoner
- bruke ulike maskin- og programvare i skapende arbeid og i opptak og lydredigering, og gjøre rede for ressursvennlig bruk av teknologi
- gi konstruktiv respons på andres kreative uttrykk, i samspill og samskaping, og reflektere over hvordan respekt og toleranse for kunstnerisk ulikhet kan bidra til likeverdig medborgerskap
- drøfte mangfold i egne og andres skapende uttrykk, og reflektere over hvordan et støttende sosialt miljø kan bidra til å utvikle selvtillit og opplevelse av mestring

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i musikk fordypning 1. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de arbeider praktisk og teoretisk med musikkens elementer, arbeider med forståelse av musikalske forløp og bruker sin håndverksmessige forståelse til å ta egne valg i skapende arbeid. Elevene viser og utvikler også kompetanse i faget når de komponerer, arrangerer og improviserer.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får utforske og utvikle skapende ferdigheter. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i å forstå og bruke musikkens elementer i skapende aktivitet, og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen til å utforske musikalsk materiale og prinsipper for organisering av lyd til å skape egne kreative uttrykk.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har ved avslutningen av opplæringen etter musikk fordypning 1. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i musikk fordypning 1 basert på kompetansen eleven har vist gjennom praktisk og teoretisk arbeid med musikkens elementer og gjennom egen skapende aktivitet.

Kompetansemål og vurdering musikk fordypning 2

Kompetansemål etter musikk fordypning 2

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjenkjenne og utforske elementer og virkemidler i varierte musikkseksempler fra klingende og noterte kilder ved hjelp av musikkteoretisk kunnskap og gehør
- drøfte og vurdere musikalsk intensjon og funksjon i egne og medelevers arrangementer, komposisjoner og improvisasjoner
- uttrykke musikalske intensjoner ved å bruke ulike musikalske virkemidler i improvisasjon, alene og sammen med andre
- lese notert musikk og notere musikalske forløp ved bruk av gehør
- arrangere og komponere musikk for ulike besetninger ved å bruke kunnskap om musikalske virkemidler og idiomatiske trekk ved ulike instrumenter
- øve inn, presentere og dokumentere egne arrangementer og komposisjoner
- bruke ulike maskin- og programvare i arrangering, komponering, lydopptak, -redigering og -bearbeiding
- drøfte og vurdere ressursbruk når det gjelder musikkteknologisk utstyr og digitale ressurser for lagring og samarbeid
- fordype seg i en kunstnerisk prosess, og planlegge, gjennomføre og presentere arbeidet, alene eller sammen med andre
- utfordre stereotypiske forventninger gjennom å utforske individuelle uttrykksmåter og reflektere over hvordan toleranse for kunstnerisk ulikhet kan bidra til respekt og likeverdig medborgerskap

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i musikk fordypning 2. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de arbeider skapende med musikkens elementer og virkemidler, og når de bruker et presist fagspråk for å drøfte og vurdere kvalitet i eget og andres arbeid. Elevene viser og utvikler også kompetanse i faget når de utvikler egne kreative uttrykk gjennom å komponere, arrangerer og improvisere.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får utforske og utvikle skapende ferdigheter. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i å forstå og bruke musikkens elementer i skapende aktivitet, og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen til å utforske musikalsk materiale og til å videreutvikle egen skapende aktivitet og kreative uttrykk.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har ved avslutningen av opplæringen etter musikk fordypning 2. Læreren skal

planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i musikk fordypning 2 basert på kompetansen eleven har vist gjennom å forstå musikkens elementer, organisering av lyd og hvordan denne forståelsen kan brukes i utvikling av en egen kunstnerisk stemme i skapende arbeid med musikk. Videre skal læreren sette karakter basert på kompetansen eleven har vist gjennom praktisk og skapende fordypning i faget.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

Musikk fordypning 1: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Musikk fordypning 2: Eleven skal ha én standpunkt karakter.

Eksamen for elever

Musikk fordypning 1: Eleven kan trekkes ut til en skriftlig eksamen eller en muntlig-praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Skriftlig og muntlig-praktisk eksamen skal ha forberedelsesdel.

Musikk fordypning 2: Eleven kan trekkes ut til en skriftlig eksamen eller en muntlig-praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Skriftlig og muntlig-praktisk eksamen skal ha forberedelsesdel.

Eksamen for privatister

Musikk fordypning 1: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.

Musikk fordypning 2: Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.